

DZELZCEĻA ELEKTRIFIKĀCIJA EIROPĀ

14
%

Patlaban
Latvijā elektrificētās
dzelzceļa līnijas

Elektrificētās līnijas -
257 km

Dzelzceļa līniju garums Latvijā
1860 km

34
%

Latvija Čehija

51
%

Krievija

55
%

ES

60
%

Somija

63
%

Polija

76
%

Nīderlande

86
%

Beļģija

Lietuva

Patlaban

7
%

Plānots līdz
2030. gadam

25
%

Baltkrievija

Patlaban

16
%

Palielināsies, abpusēji realizējot vienošanos starp Latvijas un Baltkrievijas dzelzceļiem (posma Daugavpils-Polocka elektrifikācija)

Vēsture Latvijā

Eiropas transporta politikas **Baltā grāmata** – paredz samazināt transporta nozares radīto siltumnīcefekta gāzu emisiju
Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācijas projekta **tehniski-ekonomiskā pamatojuma izpēte**

2011

Eiropas Komisijas **"Klimata un enerģijas pakotne 2020"** (direktīva 2012/27/ES) – paredz samazināt CO₂ izmešu apjomu
Direktīva 2012/34/ES paredz uzlabot dzelzceļa sistēmas efektivitāti

2012

Nacionālais attīstības plāns 2014-2020 – elektrifikācija ir viens no prioritārajiem transporta nozares projektiem

2013

Latvijas dzelzceļa tīkla **elektrifikācijas skicē projekts**
Darbības programma **"Izaugsme un nodarbinātība"**, kurā paredzēts ES fondu atbalsts - t.sk. dzelzceļa tīkla elektrifikācijai
Ietekmes uz vidi novērtējums elektrifikācijas programmas risinājumiem
LDz un Baltkrievijas dzelzceļa "Vienošanās par rīcības koordinēšanu elektrifikācijas jomā" (pārpastiprināta 2016.g.)

2014

Uzsākta sadarbība ar konsultantiem **JASPERS** (Joint Assistance to Support Projects in European Regions) pie elektrifikācijas projekta dokumentācijas izstrādes

2015

Elektrifikācijas projekta **daudzkrātēju un izmaksu-ieguvumu analīze**
Turpinās darbs pie projekta dokumentācijas sagatavošanas

2016

Elektrifikācijas programma (būvdarbu norise)

Latvija **2019-2030**

839 km / 59%
dzelzceļa tīkla

1

2019-2023

1. posms:
Daugavpils-Krustpils,
Rēzekne-Krustpils,
Ventspils

2

2020-2025

2. posms:
Krustpils-Šķirotava,
Daugavpils-Indra

2023 - ...

Jelgava-Liepāja
"Zaļā transporta koridora" princips

2025-2030

Pierīgas esošo
elektrificēto posmu
rekonstrukcija

Dzelzceļa elektrifikācijas izmaksas Latvijā

Visa elektrifikācijas programma

1,3 mljrd. €

1,6 milj. €

347 milj. €

ES KF līdzfinansējums
2014-2020. g.

Ieguvumi*

Ietekme uz vidi:

izmeši **CO₂**
45-46 tūkst. t/g.
203 milj. EUR

(Klimata pārmaiņu, veselības aprūpes u.c. izdevumu ietaupījums)

izmeši **NO_x**
950-969 t/g.
744 milj. EUR

Eļļu, dīzeļdegvielas u.c. vielu noplūdes grūntīrīšanas risks

Dzelzceļa radītais troksnis

Ekonomiskā ietekme:

256 milj. EUR

ietekme uz IKP (38% investīciju tiks apgūtas lokāli)

35 milj. EUR

uzņēmumu ienākuma nodoklis

220 milj. EUR

projekta radītie tautsaimniecības ieguvumi

Kravu pārvadātājiem:

405 milj. EUR

enerģijas izmaksu ietaupījums

242 milj. EUR

ritošā sastāva ekspluatācijas ietaupījums

"Ernst&Young Baltic" aprēķinus balstījis šādos apsvērumos:

- **30 gadi** – projekta dzīves cikls pēc pirmā posma nodošanas ekspluatācijā (2023.g.)
- **50 milj. t** kravu apjomi gadā, kā arī nemainīga kravu proporcija starp vadošajām ostām – Rīgu un Ventspili

- **34%** – dīzeļdegvielas cenas attiecība pret elektroenerģijas cenu pēc 2024.g. prognozes
- **Pēc 2020. gada** jebkurā gadījumā tehnisku un ekonomisku apsvērumu dēļ ir jāveic esošo dzelzceļmotīvu nomaīņa

Līga Meņģelsone

Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore

Mēs aicināsim projektu atbalstīt, jo, ja ir savlaicīgi zināmas tā īstenošanas pakāpes, nepieciešamie iepirkumi utt., tas var dot būtiski sinerģiskus efektus visai tautsaimniecībai, jo īpaši Latgales reģionam. Nav noslēpums, ka ekonomikas izaugsmes temps ir nepietiekams, un šis projekts būtu kā, Ulda Pīlēna vārdiem runājot, pamatīgs plunkšķis, kas izraisa vilņpošanos. Svarīgi, lai lietas netiek kārtotas, kā saka, zem deķa un lai kāda no mūsu trim lielajām ostām nenostājas pozīcijā – "ja nav man, lai nav nevienam".

Aigars Rostovskis

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras prezidents

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras prezidijs, iepazīstoties ar dzelzceļa elektrifikācijas projektu un "Ernst&Young" ekonomiskā efekta prognozi, nolēma kopumā projektu atbalstīt, jo pēc aprēķiniem izriet, ka Latvijas budžeta līdzfinansējumu kompensēs blakus ekonomiskie efekti. Tāpat "Latvijas dzelzceļam", īstenojot šo projektu, būs lieliska iespēja sabiedrībai pierādīt pozitīvās pārmaiņas uzņēmumā, realizējot projektu maksimāli caurspīdīgi un ar optimālām izmaksām, kas atbilst labākajai pasaules praksei šādu projektu realizācijā.

Dr. Māris Andžāns

Pētnieks, Latvijas Ārpolitikas institūts

Tuvāko gadu laikā ir sagaidāma aizvien izteiktāka Krievijas valsts kontrolēto kravu plūsmu novirzīšana uz šīs valsts ostām. Latvijai būtiski veikt pasākumus pārvadājumu izmaksu pazemināšanai tās teritorijā, lai konkurencē ar kaimiņvalstīm saglabātu iespējas noturēt Krievijas līderu Rietumvalstu kravu apjomu pārvadājumos virzienā uz Austrumiem. Elektrifikācija ir viens no veidiem, kā šo konkurētspēju varētu attīstīt.